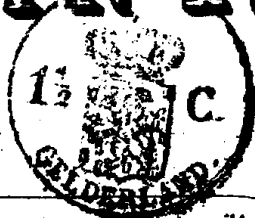

ARNHEMSE SCOURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal
weelijks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*,
Woensdag, *Donnerdag*, *Zaterdag* en *Zondag*, is
ƒ 3 in de drie maanden.

DONDERDAG 30 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf
regels, ƒ 1.00, en voor elken regel daarboven 20
centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke
plaatsing.

*Wat onze Kamers van den Pruisischen
landdag en wij van het Pruisische
volk hebben kunnen leeren.*

I.

Met de levendigste belangstelling zag het Westelijk Europa in april Pruisen plaats nemen in de rij der constitutionele staten. Met meer gevoel dan kennis van zijnen tijd toegerust, had de koning gemeend, zijn rijk naar eenen vroegeren tijd terug te kunnen voeren. De eerste vergadering van den Pruisischen landdag was voldoende, om elk de valsheid dier hoop te doen in het oog vallen. Men ontdekte, dat eene nieuwe orde van zaken zich baan brak. Men had gedacht met acht verschillende provinciale vergaderingen te doen te zullen hebben, welke verschillende belangen aan de kroon een onbepaald meesterschap gelaten zou hebben, en in plaats daarvan vond men eene vergadering tegen over zich, welke, hoe wijd uiteenlopend hare bestanddeelen mogten zijn, een gesloten geheel uitmaakte. De naijver van Westphalen, Brandenburg, Saksen verdween voor het gevoel van Pruis te wezen. De eenheid vertoonde zich niet enkel van provincie tot provincie, maar zelfs van stand tot stand. Terwijl een enkele zeide, dat men zijnen stand vertegenwoordigde, liet zich in de vergadering het woord hooren, dat men geen stand, maar het geheele Pruisische volk vertegenwoordigde. Niemand wedsprak het; en, inderdaad, bevat het de verklaring van hetgeen de landdag wilde. Geroepen om provinciën en standen te vertegenwoordigen, wierp hij die rol van zich af, en eischte, krachtens het heilige en onverjaarbare regt van alle volken, dat de vaderlijke regering zou eindigen en plaats maken voor de mederegering van eene daartoe, gelijk bleek, volkomen rijpe natie.

Absolutismus en bureaucratie konden niet langer voldoen. Een verstandig en krachtvol volk wilde zelf de teugels van het bestuur opnemen. De wijze, waarop de meerderheid der leden van den landdag zich van hare taak kweet, toonde het daartoe volkomen geschikt. Met verbazing zagen Engeland en Frankrijk, dat Pruisen met regt plaats had onder de groote Mogendheden, en dat niet enkel uit hoofde van een talrijk en wel geoefend

leger, maar dewijl het op eene krachtvolle natie steunde, die op zich-zelve vertrouwen had, een vertrouwen, op kennis harer waarde gegrond. Pruisen gaf aan Duitschland in de schaal der volken een gewigt, hetwelk het tot hiertoe niet had. Men ontdekte nieuwere, tot hiertoe verborgene, krachten. Uit eigenbelang of bekrompenheid had men die lang onderdrukt; maar misschien had het dit goed gevolg, dat zij daardoor dieper geworteld en algemeener doorgedrongen zijn.

Het was een hartverbeffend schouwspel, dat de Pruisische landdag aan Europa bood. Daar zag men weder eenmaal mannen met bedaardheid, maar tevens met ernst, voor de eerste en heiligste belangen eens volks optreden. Moede van den strijd, welke wij hier dagelijks zien voeren ten behoeve van personen of bijzondere belangen, werd men weder met de menschelijkheid verzoend, wanneer men het onbepaald geloof zag, dat de landdag aan het regt hechte en zijn vertrouwen op de kracht van beginselen. Vol afschuw voor transactie, fiks het doel in het oog houdende, vervolgde hij zijnen weg.

Wij kunnen onze »bedaard-standvastige» lui van de Tweede Kamer aanraden, de beraadslagingen van den Pruisischen landdag eens na te lezen en te zien, hoe veel edeler de houding is van mannen, die hunnen last als middel, in het algemeen belang gegeven, beschouwen, dan van hen, die daarin of een *moyen de parvenir*, of eene taak zien, van welke men zich op de kortst mogelijke wijs moet trachten af te maken. Zij rekenden niet, gelijk de heer LEYBEN, dat hun tijd dan alleen goed besteed was, wanneer zij voor hunne bijzondere zaken konden waken; zij kenden, waar het algemeen belang in het spel betrokken was, geen tijdverlies.

Zoo de leden der Tweede Kamer willen leeren, wat het beteekent eerbied te hebben voor beginselen, dat zij vooral de beraadslagingen over den Oost-Pruisischen spoorweg naslaan. Zoo ergens, scheen hier zich alles ter gunste van het voorstel des gouvernements te vereenigen, en toch uit hoofde van het beginsel, dat het ministerie, met betrekking tot de bevoegdheid van den landdag, wilde volgen, werd het voorstel verworpen door hen zelven, die er een zeer groot en onmiddellijk voordeel van zouden ge-

had hebben. De ministers stelden eene teening van 32 millioën Thalers voor, ten einde Koningsbergen door eenen spoorweg nader bij Berlijn te brengen. Uit welk oogpunt men de zaak ook beschouwde, altijd beval zij zich aan. Dat der nationaliteit moest niet het minste gewigt in de schaal leggen. Een uithoek van het rijk werd in naauwe aanraking gebragt met het hart der monarchie en gewapend zoo tegen Rusland's invloed, als tegen Rusland's naijver. Het doel werd algemeen goedgekeurd; op het plan zelf vielen weinig aanmerkingen; het hooge belang der zaak werd algemeen erkend, welke daarenboven den wensch vervulde eener krachtvolle en invloedrijke provincie. En toch voorgestaan door de afgevaardigden der provincie, die bij de aanneming een overwegend belang had, stemden 361 leden tegen het voorstel en 180 voor. En waarom? Wij zullen eenen der afgevaardigden, uit de vooral belanghebbende provincie Pruisen zelven, laten antwoorden. De heer VON SAUCKEN hield de leden van den landdag tot het aannemen van het voorstel onbevoegd, zoo lang men aan dezen »geene volkomene kennis gaf der staats-huishouding en daardoor de overtuiging geschonken had, dat het doel langs geen anderen weg te bereiken was; de »landdag was onbevoegd, zoo lang men »zijne periodieke zamenkomst niet had »vastgesteld, noch andere bezwaren uit »den weg geruimd. Op deze gronden »moet ik mij, zonder in verdere bijzonderheden te treden, ondanks het grooten nut der zaak, daar tegen verklaren. »Want ik moet het zeggen; al kon ik, »door mijne goedkeuring aan de voordragt te geven, alle hutten van mijn »land in kasteelen veranderen; zou ik, »overtuigd, dat men met een ligt en gerust geweten beter in eene hut dan met een bezwaard in een kasteel slaapt, »daartegen stemmen." Later sprak een ander afgevaardigde uit dezelfde provincie, de heer VON AUERSWALD. Ook deze was ten hoogste met het plan ingenomen, maar stemde tegen en eindigde aldus: »Ik zal mij nu alleen bepalen met te zeggen, dat, zoo lang de landdag niet zeker is van op bepaalde tijdstippen weder bijeen te zullen geroepen worden, »zoo lang hem niet verzekerd wordt, dat »hij bij elke terugkeering kennis, en wel

»nauwkeurige kennis, der staatshuishou-
»ding zal krijgen, ik mij niet voor be-
»voegd houd, in naam van anderen, in
»naam des lands, deze bevoegdheid uit te
»oefenen. Ik wil niemand, die van een
»ander gevoelen is, iets onaangenaams
»zeggen; maar, wanneer ik bij mijne
»overtuiging, op mijn standpunt, de
»keening goedkeurde, zou ik niets meer
»of minder doen, dan een ongeoorloofd
»middel tot een goed doel gebrui-
»ken. Dit, echter, is eene stelling, welke
»ik niet omhelzen kan: ik blijf onver-
»anderlijk trouw aan de schoone leen-
»spreuk van ons koninklijk huis: *sincere*
»*et constanter.*» Beide redenaars werden
uitbundig toegejuicht, en zelden waren
toejuichingen beter geplaatst dan bij
mannen, die tijdelijk voordeel van de
hand wijzen wanneer zij daarvoor een
hooger beginsel zouden moeten opoffe-
ren. Met tranen in de oogen, welke
innerlijke strijd deed ontstaan, stemden
de meeste vertegenwoordigers der pro-
vincie Pruisen tegen een maatregel, die
voor hen hoogst voordeelig zou geweest
zijn. Gelijk het mannen van karakter
voegt, offerden zij hun provinciaal aan
het algemeen belang op.

Men vergelijk hiermede onze Tweede-
Kamer-leden. Hoe grif zou men hen hun-
ne toestemming hebben zien geven, en
hoe zeer zou men hen zich hebben hoo-
ren beroemen op hunne zorg voor de
algemeene welvaart. Besef van de kracht
van een hooger beginsel hebben zij niet.
Zij zouden van koninklijke *weldaden* ge-
sproken hebben; het zou geheeten hebben,
le mieux est l'ennemi du bien of *ôte toi*
de là afin que je m'y mette; dergelijke
laffe, niets zeggende phrases, zou men in
menigte gehoord hebben. Men zou dwang
ongeoorloofd geheeten hebben of, op
grond van de houding, door zekere par-
tij aangenomen, eenen maatregel hebben
goedgekeurd, tegen welken men anders
bezwaren had. Misschien zou men het
ook wel op de omstandigheden geworpen
hebben, welke geboden over vele bezwa-
ren heen te stappen; of wel men zou
— — maar het verveelt ons de duizend
en een ellendige uitvlugten, van welke
onbeduidendheid ons bij elke zitting de
aanschouwers maakt, hier te herhalen.

De Pruisische landdag, daarentegen, wil
van transactie niet weten, laat zich door
geenerlei voordeelen van het spoor leiden,
maar blijft standvastig in zijnen strijd van
beginselen volharden.

En wie waren de leden van den land-
dag, welke op zijne besluiten den mees-
ten invloed uitoefenden en dien diepen
eerbied voor beginselen toonden?

Brittische berichten.

GRIEKENLAND.

Athene, 12 sept. In *Kollettis*, die heden morgen
ten ses ure overleden is, verliest Griekenland zijnen
grootsten burger, de troon zijnen hechtsten steun,
konink *Otto* zijnen trouwsten dienaar. — Te Nau-
paktos en Salona hebben eenige onlusten plaats ge-
vonden, waardoor de regering verplicht is geworden,
derwaarts eenige troepen af te zenden. Er hebben

eenige schermutselingen plaats gehad, waarbij eenige
manschappen van de koninklijke troepen zijn ver-
wond geraakt. *Grivas* houdt zich te Prevesa op,
en werkt er openlijk en onverhinderd soldaten aan,
betaalt goed loon en ontvangt toezendingen van ge-
weren en kruid uit Santa Maura. Hij en zijne vol-
gelingen wonen nog altijd in het gebouw van den
Engelschen consul, welke tot nog toe heeft weten te
bewerken, dat de bevelen des divans uit Konstanti-
nopol aan den pacha van Janina, volgens welke
Grivas naar Adrianopol had moeten worden opge-
zonden, zonder gevolg zijn gebleven.

— Te Athene zijn berichten uit Corfu aangekomen
over den stand van zaken in Albanië, uit welke
blijkt, dat de Turksche regering van den 1sten sep-
tember af aan, de geheele kust heeft geblokkeerd,
en dat de opstandelingen in een gevecht, bij Argy-
rokastro, de geregelde troepen hebben verslagen.
Twee Turksche bataljons werden geheel in de pan
gehakt, de overigen namen de vlugt en werden ge-
heel verstrooid. Bij dit gevecht moesten de Albanesen
hunne landlieden, welke zich onder de troepen
bevonden, hebben verschoond, terwijl deze laatsten
volstrekt geen deel aan het gevecht namen.

RUSLAND.

Uit St. Petersburg wordt van den 11 september
gemeld, dat men er niets meer verneemt van de
voorgenomene reis des keizers naar het binnenland.
Waarschijnlijk is het gansche plan opgegeven wegens
de steeds meer en meer toenemende cholera. De
uitbreiding dezer ziekte heeft ook van alle voorge-
nomene vereenigingen van troepen doen afzien.

ZWITSERLAND.

De groote raad van Zurich heeft in zijne buiten-
gewone zitting van 21 september besloten tot eene
gewapende ten-uitvoer-legging van de besluiten des
bondsdags tegen het *Sonderbund*. De instructie, ten
dien opzichte aan de afgevaardigden naar den landdag
gegeven, luidt: »In de aangelegenheid van het *Son-
derbund* wordt het gezantschap gelast, tot alle maat-
regelen mede te werken, welke dienen kunnen om
het besluit van den bondsdag van 20 juli nog in den
loop van dit jaar te volvoeren; in de meening, dat
het gezantschap tot alle minnelijke middelen stem-
men zal welke voor dit doel gebesigd kunnen worden.
Zoo deze echter niet tot het beoogde doel mogten
leiden, dan zal het gezantschap tot eene gewapende
executie de hand leenen. Het gezantschap wordt
verder gemagtigd met betrekking tot de verwijdering
der Jesuiten, met name uit het Vorort Lucern, tot
alle voorgestelde maatregelen van uitvoering mede te
werken.»

Met den luidsten bijval werd dit besluit van
den grooten raad door de zaamgepakte menigte ont-
vangen.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 26 sept. Het bericht van het overlij-
den van den Griekschen minister *Kollettis* heeft in
Beijeren een zeer ongunstigen indruk gemaakt.

— Bij het besluit der Wurtembergische regering
van 20 september j. zijn de regten van invoer der
graan en meelsoorten belangrijk verminderd.

OOSTENRIJK.

Van den Donau, 20 sept. Sedert eenige dagen
verzekert men in wel onderzigt kringen, dat de
geschillen tusschen het kabinet van Weenen en den
pausselijke stoel bijgelegd zijn geworden, en vreemd
genoeg, door de bemiddeling van Frankrijk, wiens
politiek het anders steeds is geweest, Oostenrijk in
Italië gehaat te maken, en lijdende aan heilste te
berokkeven. De pausselijke gezanten verhoort de te-
rugtrekking der Oostenrijksche troepen uit Ferrara,
en neemt daarentegen op zich de bezetting dier stad
aan geregelde troepen en niet meer aan de burger-
wacht toe te vertrouwen. Om den schijn te redden,
zullen de Oostenrijkers gebruik maken van het voor-
wendsel, dat er eene hevige epidemie onder de
troepen te Ferrara is uitgebroken. Daarmede zullen
dan ook wel de drukke bewegingen van troepen
ophouden, en er een einde worden gemaakt aan
eene zaak, welke zoo groot gevaar in de Italiaan-
sche landen heeft te weeg gebracht.

PRUISSEN.

Aken, 25 sept. De vijf en twintigste algemeene
vergadering van Duitsche natuurkundigen en genees-
kundigen, welke dezer dagen geopend is, bevat ook
aanzienlijke vertegenwoordigers uit bijna alle landen.

Behalve Fransche, Belgische, Engelsche, Neder-
en Zweedsche geleerden, telt men wegens de
landen den hoogleeraar *Schröder van der*
van Rees uit Utrecht, *Frolik* van Amsterdam,
heeren *van Laer* uit Utrecht en de *Fry* van
terdam. Men had ook gehoopt, dat de heeren
Humboldt en *Liebig* deze vergadering door
tegenwoordigheid zouden opluisteren; maar de
wachting is teleurgesteld.

— Uit Bielefeld wordt van den 26sten des-
sept. bericht, dat prins *Frederik der Nederlanden* met
zoo genooten en zijne beide dochters, *Louise* en *Maria*,
daar in den avond van dien dag uit St. Petersburg
waren aangekomen. Den volgenden morgen zal
de reis naar Munster voortzetten.

ENGELAND.

Londen, 25 sept. Indien de invoer van vee
Engeland in dezelfde verhouding voortgaat, zal de
in den laatsten tijd heeft plaats gehad, zal de
sche natie het grootste gedeelte van het vee van
noorden van Europa uitmaken. In de laatste tijden
gen zijn er alleen hier 3,260 stuks hooftvee en 12
stuks schapen aangevoerd. Deze belangrijke aantel-
len hebben den prijs van het vleesch sedert eenige
tijd doen dalen.

— De *Globe* bevat heden weder een uitvoerig
artikel tegen de benoeming van den hertog van
male als gouverneur generaal van Algerie. Dit be-
deelt in het gevoelen der Fransche oppositie bladen
die in deze benoeming eene daad zien, waarbij
beginsel den ministerieële verantwoordelijkheid
kracht wordt. Wat vooral de *Globe* verontrust
dat de zee-magt van Frankrijk zich onder het
van den prins *de Joinville* zal bevinden te gelijke
tijd, dat een leger van 40 000 man ter beschikking
van den hertog van *Aumale* zal zijn, hetgeen
groot nut voor *Louis Philippe* zou wezen, indien
hij ooit een *coup d'état* tegen de vrijheid van Frank-
rijk ondernemen wilde; te meer, zegt dit blad dat
door de fortificatiën van Parijs, alle opstand on-
mogelijk is geworden.

— De *Times* zegt, dat er nieuwe maatregelen zijn
genomen worden in het belang der houders van
Spaansche fondsen. De heer *Arday* te Parijs,
heerser *Rivard* te Londen en eenige andere, die
tot Lord *Palmerston* gewend heeft als houder van
fondsen, handelen gemeenschappelijk in dien geest.

— Heden morgen heeft de tijding, dat de heeren
Rogers het grootste gedeelte der hun ontstolen bank-
noten teruggekregen hebben, eene groote sensatie
hier ter stede verwekt. Het verlies der heeren
Rogers zal thans slechts 2500 £ bedragen. De dieven
hebben echter de 1200 £ in goud niet teruggegeven,
welke zij met de banknoten hebben gestolen, maar
daar de dieven wegens de genomen voorzorgen, de
onmogelijkheid inzagen om de banknoten te wis-
selen, hebben zij tot de teruggave besloten.

FRANKRIJK.

Parijs, 26 sept. De minister van financiën,
de heer *Dumas*, is sedert eenigen tijd weder in de
hoofdstad en van dat oogenblik af zijn, naar men
verzekert, de onderhandelingen over de aanstaande
leening van 350 millioenen op nieuw aangevangen
en ijverig voortgezet. Men dacht, dat de bank van
Frankrijk en de depot- en consignatië-bank, sedert
50 millioenen aan de overname van de schulden,
waardoor het aandeel, hetwelk in het openbaar zal
moeten worden aanbesteed, aanzienlijk zal worden
verminderd.

Van eene ministerieële zijde wordt verzekerd, dat
de niet-afhankende voorzittende minister, de heer
Cavaignac, zich thans bezig houdt met het bepalen van
maatregelen, welke tot verbetering van de geldmarkt
en het ophouden der steeds voortdurende financiële
crisis zullen kunnen leiden. Men berigt dienaangaan-
de, dat hij van den heer *d'Argout*, directeur der
Fransche bank, de zekerheid heeft erlangd, dat de
cours van den *escompte* oerlang zal worden verminderd.
Mogt dit het geval zijn, en de minister *Dumas* in
de gelegenheid worden gesteld, om de *escompte* der
350 millioenen tot het voorjaar van 1858 uit te stellen,
dan houdt men het er voor, dat de heer *Cavaignac*
grootelijks kans heeft om in zijn voornemen te slaagen.

— Het dagblad van Marseille behelst onder dag-
teekening van 24 september, nadere berichten oopen-
den stand der zaken in Italië. De Marsingenten in
Calabrië schijnen dagelijks nieuwe voordeelen te be-
halen, en aldaar te lande moet een scherp gerescht

geleverd, tusschen de troepen van den generaal *Nunziante* en de bende, onder aanvoering van het hoofd der muniters, den bekenden *Romeo*. Het aantal der koninklijke troepen wordt als vrij aanzienlijk opgegeven, en zelfs wordt verzekerd, dat de voornoemde generaal vijf sterke bataillons onder zijn bevelen had. Desniettegenstaande heeft hij de insurgenten niet kunnen ten onder brengen. Deze laatste hebben wonderen van dapperheid en stoutmoedigheid verricht, en men spreekt van meer dan 3000 koninklijke soldaten, onder welke een kolonel en een kapitein, die in dat gevecht zonden zijn gesneveld. De insurgenten zonden echter mede, zoo aan dooden als gekwetsten en gevangenen, lamelijk gevoelige verliezen hebben geleden. Na den slag, heeft *Romeo* den generaal *Nunziante* doen afvoeren; of hij tot eene uitwisseling der gevangenen wilde overgaan, hetwelk echter door dezen laatste is afgeslagen, onder mededeeling, dat de slaven thans te ver waren gekomen en dat hij onmiddellijk de krijgsgevangenen had doen doodschieten. *Romeo* en daarop onmiddellijk laat hebben ge-

de koning van Napels heeft, zoo men verzekert, zijne ontvreemding aan den dag gelegd over de voortvarendheid van den generaal *Nunziante*. Dit hoofd heeft zich echter beroepen op de bepaalde bevelen, welke hem in der tijd deswegens door de hooge regering zijn gegeven.

Men wilde weten, dat de gouverneur-generaal *interim* der Algerijnsche kolonie aan de Fransche regering bericht heeft doen toekomen, dat zijne spionnen hem in het seker hebben medegedeeld, dat zich bij *Abd el-Kader* thans een Engelsche agent bevindt, die met eene bijzondere lastgeving schijnt te zijn voorzien. Deze tijding, hoewel dezelve nog allezins bevestiging behoeft, schijnt alhier een tamelijk ongunstigen indruk te weeg gebracht te hebben.

Vroeger is bij wijds van gerucht medegedeeld, dat het Spaansche gouvernement naar de grenzen bevelen had gezonden, om den generaal *Espartero* te beletten op Spaanschen bodem te komen. Het blijkt thans, dat dit gerucht ongegrond is geweest. Integendeel werd laatstelijk te Madrid verzekerd, dat de generaal *Espartero* juist had bekomen, om zich naar Bonden te begeven en den generaal *Espartero* te bewegen, om ten spoedigste naar Madrid over te komen. Reeds moet de voormalige adjudant van den gewezen regent, de generaal *Ignacio Gurrea*, zich in Madrid bevinden, hetwelk velen deed vermoeden, dat *Espartero* spoedig zou volgen. Anderen geloofden, dat *Espartero* dien generaal naar Madrid had gezonden, om den raad in te winnen van zijne staatkundige vrienden en aanhangers, nepens hetgeen hem te doen stond. Het Fransche gouvernement heeft voor eenigen tijd het verzoek van den voormaligen regent, om zich met der woon in Bordeaux te mogen vestigen, waar hij nabestaanden heeft, afgeslagen.

Men verzekerde steeds in Madrid, dat de Spaansche koningin voortnemens bleef, om een besluit uit te vaardigen, waarbij aan de leden van het vorstelijke geslacht, die zich thans buiten Spanje bevinden, bepaaldelijk zal worden verboden, om zonder daartoe verlof te hebben aangevraagd, de Spaansche grenzen te overschrijden.

De afgevaardigde *Kolletti* of *Kolletti* was een van de uitstekendste mannen, die Griekenland ooit voortgebracht heeft. Geboren in 1788 te Saraco, eene kleine stad in de nabijheid van Janina, uit eene aanzienlijke en geachte familie; studeerde hij in de medische en wettelijke hoogeschoolen te Italië en werd tot doctor bevorderd. Hij was een van de jonge lieden, die *Napoleon* te Milaan bezochten, om hem de middelen aan de hand te doen ter bevrijding van Griekenland, en hij was in 1821 een van de eersten, die de aan de Spaansche verhoef. In het volgende jaar was hij een van de vier leden der commissie, aan welke de eervolle taak opgedragen werd een constitutie voor het herboren Griekenland te vervaardigen. In het destijds gevormde ministerie ontving *Kolletti* de portefeuille van binnenlandsche zaken en werd vrolijk met het departement van oorlog belast gedurende de afwezigheid van den onden *Bosaris*. Naar Gyrysto gezonden zijnde, na de herovering van *Missolonghi*,

vereenigde hij vele duizende bergbewoners onder zijne vanden en bracht eene volkomen nederlaag toe aan zijne vijanden. Kort daarop werd hij aan het hoofd der *Koninklijke* geplaatst, ten gevolge van twee op *Kalcedon* behaalde overwinningen. Nagenoeg op dit tijdstip moed de verdeeldheid tusschen *Kolletti* en *Mauricordato* een aanvang hebben genomen.

Bij die gelegenheid dat de conferentie te Londen besliste, dat Griekenland in een koninkrijk veranderd zoude worden; weigerde *Kolletti* al de aanbiedingen, die hem gedaan werden van wege de tegenstanders van dit besluit. Hij werd tot minister van binnenlandsche zaken en president van den raad benoemd; gedurende de minderjarigheid van koning *Otto*, en toen de koning in 1833 meerderjarig werd verklaard, zond deze *Kolletti* naar Parijs, in de hoedanigheid van gezant. In 1834 werd hij naar Griekenland teruggeroepen en eindelijk den 6den augustus 1845 belast met het vormen van een kabinet, welks voorzitterschap hij bekleedde tijdens zijnen dood.

De koning heeft bepaald, dat het portret van den onlangs overleden Griekschen minister *Kolletti* zal gevoegd worden bij de afbeeldingen van groote mannen, in het museum van Versailles.

De instructie betreffende mejuffrouw *Deluz-Desportes* wordt steeds voortgezet. Vooral tracht men zich bekend te maken met de gebeurtenissen voor de misdaad, en met al de omstandigheden ten aanzien van de positie van mejuffrouw *Deluz-Desportes*, bij de familie *Choiseul-Praslin*. Eerst na het verkrijgen van deze inlichtingen zal de beschuldigde op nieuw verhoord worden. Overigens mag zij thans de bezoeken van sommige personen ontvangen. Men zegt, dat verscheidene personen, en met name Engelschen, zich aan het hof *Sebastiani* aangemeld, maar te vergeefs verzocht hebben, de slaapkamer, waar de misdaad is bedreven, te bezoeken.

SPANJE.

Madrid, 23 sept. Wij nemen het den heer *Bulwer* niet kwalijk, zegt *el Herald*, dat hij de instructie van zijn gouvernement gehoorsaamt, noch dat hij op eene eervolle wijze de inzichten der progressistische partij bevordert; — maar wij duiden hem zeer evel de belofde, welke voor de gemiddelde partij in zijn gedrag ligt, en in zijne handelingen ten gunste van eerstgenoemde partij; wij berispen hem wegens zijn afkeer van diplomatische handelingen en zijnen smaak voor lage kniperijen; wij laken den hoogen en beleedigenden toon, waarop hij zich uitlaat.

Datzelfde blad spreekt mede over de geruchten van ministeriële crisis, welke in omloop zijn geweest. Sommigen zelden, dat de heer *Salamanca* zou aftreden, anderen dat de president van den raad alleen blijven en door al zijne ambtgenooten verlaten worden zou; nog waren er die den hertog van *Valencia* als president van het kabinet doodverwden, terwijl dan alleen de graaf van *Santa Olalla* den heer *Salamanca* vervangen zou. Men leidt hieruit af, dat, wat er ook van zijn moge, het tegenwoordige kabinet niet lang in stand zal blijven.

BELGIE.

Brussel, 27 sept. De *Indépendance* bevestigt het gerucht, hetwelk sedert eenige dagen geloopt had; en volgens hetwelk het roomsche hof geweigerd zoude hebben den door onze regering benoemde gezant bij het hof, den heer *Leclercq*, te ontvangen. Het roomsche hof moet de weigering gegrond hebben op overwegingen, welke met het karakter en de denkwijsen van den bedoelden gezant in verband staan. Het genoemde blad voegt hierbij, dat de heer *Leclercq* aan den minister van buitenlandse zaken geschreven en verklaard heeft, voor eenige verdere ophelderingen te willen afwachten, afstand te doen van de aan hem opgedragene betrekking.

Ondanks de ontraggelijke hooveselheden, welke reeds in de entrepôts bij de magazijnen te Antwerpen opgeslagen zijn, blijven de aanvoeren van granen aldaar steeds aanhouden. Zaterdag jk zijn weder een met granen beladen schepen binnen de haven aangekomen, welke thans nog onderscheidene andere wachtende zijn.

Binnenlandsche berichten.

Amsterdam, 28 sept. Eenige Noord-Brabandsche geestelijken, die op dit oogenblik Italië bezoeken,

waaronder de Eerw. Heer van *Oirschot*, pastoor te Gestel, zijn den 2den september bij Z. H. den paus op het Quirinale ten gehore geweest. Z. H. heeft zich volgens gewoonte zeer minzaam met hen onderhouden.

's *Gravenhage*, 28 sept. Onder de voordragten van wet, waarvan men de aanbidding in de aanstaande zitting der Staten-Generaal kan te ontmoeten, behoort die tot vervanging der algemeene wet van 25 augustus 1822 (*Staatsblad*, no. 38) over de heffing der regten van in-, uit- en doorvoer en van de accijnzen, alsmede van het tonnegeld der schepen. Men verzekert, dat dit ontwerp bereids in gereedheid is en eorlang aan de kamer van koophandel en fabrieken zal worden toegezonden om daarentrent hare opmerkingen aan de regering mede te deelen.

Rotterdam, 28 sept. Een Bataviaansch huis van negotie schrijft aan dezelve handelstrijden, in dato 26 juli:

Door een expresse, gisteren bij de factory der Nederlandsche handelsmaatschappij, per een schoener, van Singapore ontvangen, is het bericht overgebracht, dat de, — door het Engelsch gouvernement aan dezelve, in deze wateren kommanderenden admiraal sedert het jaar 1824 toegekende — bevoegdheid, om alle brievenpakketten te openen, was ingetrokken. Men wil dat zulks een gevolg zoude zijn van het gebruik maken der hem vroeger toegekende bevoegdheid, tijdens hij de mail van april aan onse, na afhaling van de mail, naar Singapore gezondene stoomboot liet afgeven, daar deze zijne handeling niet goed in Engeland zoude zijn opgenomen.

Niettegenstaande de belofte van den Engelschen gouverneur-generaal in Bengalen, dat deze maatregelen zoude nemen, waardoor onse brieven ons altijd geregeld zouden toekomen, is men van opinie, dat er meer dan mogelijkheid bestaat, dat direct geadresseerde brieven uit Europa, in juni of later naar Java gezonden, wellicht eerst naar China zullen moeten gezonden worden, alvorens ons die toekomen.

Om alle belemmering in de geregeld ontvangen van uwe voor Java bestemde brieven voor te komen, raden wij u aan, dezelve voortaan onder couvert aan een huis te Singapore te zenden.

Volgens particulier bericht van het Russisch gouvernement verboden hebben vreemde schepen in de haven van Werder te beladen. De Russische schepen zouden zulks alleen nog mogen doen, voor zoo veel zij uit Russische havens komen. Hierdoor zal de belading in genoemde haven zeer moeilijk worden, daar het zelden gebeuren zal om Russische schepen, die in een der bijgelegen Russische havens liggen voor Werder te bevrachten. (N. B. G.)

Arnhem, 29 sept. Wij vernemen, dat het college der kiezers in deze stad tegen maandag den 4den oktober is bijeengeroepen, om te voorzien in de beide vacante plaatsen in den raad deser stad.

Jongste nieuwstijdingen.

De *Moniteur* behest heden een koninklijk besluit, waarbij de maarschalk *Soult*, hertog van *Dalmatië*, benoemd wordt tot maarschalk-generaal van Frankrijk. Door desen eeretitel, welke thans eerst voor de derde maal in Frankrijk verleend wordt, heeft de koning een bijzonder blijk van achting en tevredenheid aan den grijsen maarschalk willen geven, en voor hem gedaan, wat in 1660 voor den maarschalk *de Turenne*, en in 1732 voor den maarschalk *de Villars* is geschied.

De oppositie ziet in dezen maatregel eene onwettige handeling, en bestrjft dezelve hevig.

De tijdingen uit Italië blijven op alle punten van buitengewone gisting gewogen. Ook de kleine republiek van *San-Marino* heeft den schok der gebeurtenissen in de haar omringende landen ondervonden. Men weet, dat dit kleine landje van alle zijden door den kerkelijken staat ingesloten, steeds zijne onafhankelijkheid heeft bewaard. Het bevat ontsreeks 7000 inwoners, allen landbouwers. De regering bestaat er uit twee kapiteinen, belast met het uitvoerend bewind, uit een secretaris van staat voor het uitwendige bestuur, en een voor de buitenlandse zaken, benevens uit een staatsraad. Dit laatste collegie nu is er veranderd in eene vergadering van afgevaardigden door al de inwoners benoemd, en er is bevestigd

dat hare zittingen in het openbaar zullen worden gehouden.

— Over Marseille is de bevestiging ontvangen van de nederlaag, welke Abd-el-Kader heeft geleden. Hij heeft veel volk verloren en terug moeten trekken. Zelfs schijnt het dat Abd-el-Kader, vrezende voor den nadeeligen indruk welke zijne nederlaag op de bevolkingen van Marrokko mogt hebben, wanneer hij zijn aftocht door kunne landen voortzette, om een mondgesprek met den bevelhebber der keizerlijke troepen heeft verzocht.

— In Zwitserland wordt de gesteldheid van zaken steeds dreigender, en neemt de spanning tusschen beide partijen meer en meer toe. Het Sonderbund heeft besloten aan eené volksvergadering de vraag te onderwerpen of men zich met geweld van wapenen tegen de uitvoering van het besluit des bondsdag versetten moet. Het doel, dat men zich met dien maatregel voorstelt, is geen ander dan om den oorlog nationaal te maken, want de beslissing van eené volksvergadering, door jesuiten geleid en opgehitst, is geenszins te voorzien. Van weerszijden maakt men zich dan ook ernstig tot den oorlog gereed.

OOSTINDIE.

Batavia, 26 Juli. Op zondag den 18den Juli heeft de heer Mr. J. F. W. van Nes, oud lid in den raad van Nederlandsch Indië, en laatstelijk tevens gouvernements commissaris voor de Vorstenlanden, zich met deszelfs familie ingescheept aan boord van het Nederlandsch koopvaardijfchip de Jonge Jan, gevoerd door kapitein R. A. Tange, en met dien bedoel de terugreis naar het vaderland aanvaard. De familie van Nes werd door een aantal aanzienlijke mannen en vrouwen, tot aan de plaats waar zij zich in de gereedliggende sloepen begaf, uitgebid en vaarwel gezegd.

Jugzonden stukken.

Kamer van koophandel in Vriesland.

Waar wij, o God! onze oogen slaan,
Welk deel Uws werks we aanschouwen,
't Doet ons 't alre 't best' goedheid aan,
En 't doet ons 't alre 't best' vertrouwen.
't Is wijs gezakt, al' wat Gij doet,
't Leert ons, en voor- en tegenspoed,
Op Uwe hulp te bouwen.

Landbouw en veefokkerij, koophandel en zeevaart, zijn de zenuwen van den staat en ook die der provinciën.

Met bevreemding laten wij in het Handelsblad no. 4922, van vrijdag den 3den september II., het volgende: **HANDEL EN SCHIPVAART.** Eene algemeene rubriek met het opschrift: *»Nijverheid, buitenlandse handel, koophandel, scheepvaart, fabrieken, transporthandelen en groote visscherij»* zou wettigen grond geven om te verwachten, dat men daaronder iets van Vrieslands handel en scheepvaart moest vermeld vinden; doch niets hiervan. Moesten wij dus, naar dit is andere opzigten tamelijk breedvoerig verslag, over die beide aangelegenheden ons oordeel rigten, dan zouden wij het daarvoor moeten houden, dat in het jaar 1846 geen enkel Vriesch handelshuis meer bestaan had, geen enkel schip van daar was nutterast, en ook geen enkel gebouwd of op stapel gezet; want hoe toch kan men het volstrekt gemis van opgave anders aanmerken, dan als bewijs, dat er niets was, waarvan men melding kon maken. *»Droevige wijze van arbeiden; zovveel tijd te besteden aan verlagen, welke dan nog zoo groote en onverklaarbare leemten bevatten.»*

Deze aanmerkingen zijn te meer belangrijk, om dat van het verslag der statistiek, Vriesland betreffende, groote zorg en uitvoerigheid besteed wordt. Ook is het zeer te bevreemden, dat de staten van Vriesland op zoodanige leemten of onvolmaaktheden in dat verslag niet zijn blijven stilstaan, en men hetzelfde niet gereetificeerd heeft. Wanneer men daarbij, het hoogst belangrijke verslag der kamer van koophandel te Amsterdam insiet, wordt men hoordrongen van het belang deser kamers. Vriesland deelt thans in het geluk eene kamer van koophandel te bezitten, uit mannen bestaande van veelzijdige kennis. Het is nu te hopen en te wenschen, dat die ka-

mer van koophandel, geenszins werkeloos zal blijven; maar iets goeds, iets belangrijks, voor koophandel en andere daarmede verbondene takken van bestaan zal uitwerken. Mogt zij middelen kunnen vinden, zonder die takken, in derzelver bestaan en uitoefening te belemmeren of te schaden, de noodige en onmisbare levensmiddelen in prijs te doen dalen, (1) hetzij door deze of gene daarstelling; want waarlijk, het kan niet ontkend worden, dat, zoo deze noodige en onmisbare levensmiddelen die hoogte, welke zij thans bereikt hebben, moeten behouden, zoo het toenamen in de exportatie op die schaal, zoo als thans, blijft plaats grijpen, moet voorduren — zoo moet de geringere klasse, ja zelfs de middelbare stand, in verlegenheid geraken. De zucht om naar Engeland te verschepen is zoo groot en uitgebreid, dat de afzenders, vooral van een allerlei soort, niet zelden schade, ja wel eens aanzienlijke schade lijden. Het verschepen naar Engeland is bij vele menschen eene soort van ziekte geworden. Het Engelsche goud maakt velen ziek, daar Engeland, ten koste van ons vaderland, overvoerd wordt; en dit veroorzaakt zelfs bij de gunstigste cultuur schaarsheid en duurte. Wanneer men nu daarbij in aanmerking neemt, het weinige werk en de geringe verdiensten van den werkman, bij de duurte der levensmiddelen; dan gaat de menschenvriend, de toekomst zorgelijk te gemoet. De zegetrijke God, die den oogst rijk en gelukkig deed uitvallen, wordt door de heb- en zelfzucht der menschen zelfschadelijk, en de weldaden worden zodoende nutteloos.

Mogten vele menschen dit bedenken, en van alle schadelijke handelingen terugkomen. Dat zij medewerken, de oude, gulden Hollandsche spreuk in de beoefening te brengen: *leven en laten leven*, zodoende zal er bij alle klassen van bewoners dankbaarheid en weltevredenheid ontstaan, en rust en geluk alomte in ons vaderland gevonden worden. *Vriesland, den 15den september 1847.*

Een menschenvriend.

Onlusten en schutterijen.

Geducht is Gods rechtvaardigheid,
En wordt door list, noch schijn misleid;
Het kwaad gestreng blijft straffen.
Het goed, hoe heimlijk ook verrigt,
Ligt bloot en naakt voor zijn gezigt,
Belooning blijft verschaffen.

Veel is hier en daar geschreven over de onlusten, die in verschillende plaatsen onzes vaderlands hebben plaats gegrepen. De oorzaken dier onlusten zijn niet verschillende oogpunten beschouwd en verklaard. Dan, zonder bij vernieuwing daarbij stil te staan, smart het evenwel den menschenvriend, wanneer hij zulke treurige gebeurtenissen in zijn vaderland ziet voorvallen. Ook beklagt hij die menschen, welke van het pad van orde en plicht zijn afgedwaald, en zich aan overtreding der wet hebben schuldig gemaakt. Over een en ander nadenkende, kwamen mij de schutterijen voor den geest. Zijn er, dacht ik, eene menigte wetten, die noodwendig verbetering behoeven, dan zijn 't voorzeker die op de militie en de schutterijen. Zoo als de schutterijen thans in Nederland bestaan, schijnen zij mij grootelijks, zoo niet nutteloos, voor parade te moeten dienen; inmiddels kosten zij aan die steden, waar schutterijen gevonden worden, veel geld, doch brengen weinig of geen nut aan.

Intusschen staat men verbaasd, wanneer men bij de eerste gisting, de schutterijen werkloos ziet. Het is toch in de kiem, dat zulke ongeregeldeheden het best en het spoedigst kunnen en moeten vernietigd of voorgeweken worden. Blijft men te lang besluiteloos, te lang een stil aanschouwer van hetgeen gebeurd of gebeuren kan en zal, zoo is het niet zelden te laat, doelmatig het kwaad voor te komen en af te wenden. Die het kwaad wil voorkomen, keeren en on-

(1) Op het oogenblik dat wij dit schrijven, worden de aardappelen voor f3 de muddel verkocht. Vleesch is zeer duur en bijna onverkrijgbaar. Boter, en niet de beste, want die gaat naar Engeland, kost f1 het Nederlandsche pond. Het roggebrood is matig van prijs; 50 cent de vijf pouden, doch de kwaliteit is veelal slecht, om de zemelen die men er bijvoegt; terwijl vele besturen te laauw en te onverschillig zijn, hier voor te doen waken.

schadelijk maken, moet het in de kiem onderdruken, en liever te spoedig dan te laat, middelen toe verschaffen. Ook is het verstandig, allen te waaruit kwaad kan voortkomen en voortspruiten te komen. Een algemeen en beproefd middel daer is de werkzaamheid. Werkeloosheid is het van alle kwaad — en een wijs man heeft een van waarheid gesproken, toen hij zeide: *»DOET IS ALREDE KWAAD DOET.»* Men zij almede saam, met het uitdeelen van levensmiddelen; doet dit gelukkige uitwerking, daar het niet *»luisheid, vadsigheid en werkeloosheid bevordert, wat er alsdan verdiend wordt, aan schadelijke verderfelijke dranken wordt besteed.»*

Die werken kan, moet werken en zijn brood dienen; maar bij dit alles vergeet men tevens den arme, den behoeftige, nimmer met minachtbare eigene zelfverheffing te behandelen. Is het salig te geven dan te ontvangen, men zij in zijne uitlijngen minzaam en nederbuijend; nimmer vergeet de *»dat God de Vader Aller menschen is.»* Dan keeren wij tot de schutterijen terug. Indien zij buiten magte zijn, om stedelijke ongeregelde te keer te gaan, en men de militaire magt daer noodig heeft, dan worden zij grootelijks doellose kosten alsdan veel te veel geld, dat men alsnog heilzamer en nuttiger zou kunnen besteden. In allen tijde had men in ons vaderland schutterijen, doch zij waren eenvoudig, en veroorzaakten weinig tijdverlies en kosten, daar zij, van allen militairen toot ontdaan, evenwel nuttig en heilzaam waren. Thans bestaat het nut grootelijks, zoo niet nihil tend, om bij de komst van dezen of genen van of aanzienlijken in den lande, parade te maken. Men ziet de schutterijen alsdan met trom en trompetgeschal en vliegende vaandelen langs de straat trekken, terwijl de officieren niet weinig braven bezitten, als waren het oude, beproefde en verdienstelijke krijgslieden. Wij willen almede de vraag niet beantwoorden, of doorgaans de officieren der schutterijen niet te jong en te onervaren zijn, en te weinig menschenkennis bezitten? Zoo, de schutterijen al eens nuttig zijn, is het bij brand, hoewel zij daar, door de voorafgaande formaliteiten, niet zelden te laat komen. Doch is het geen andere en ernstige vraag, of de schutterijen, waar militairen in garnizoen liggen, niet onder het bevel behoorden te staan van den kommanderenden officier?

Dit komt ons, onder verbetering, hoogst noodig voor, al wara het slechts ter voorkoming van alle botsingen en tegenstrijdige handelingen. Dan, daar wij in militaire zaken niet bedreven zijn, veroorloven wij ons ook niet, daaromtrent nit te waden of te beslissen; doch zagen gaarne dit niet onbelangrijk onderwerp door een deskundige en bevoegde behandeld, waantoe het ons voldoende is, bij deze aanleiding, gegeven te hebben.

Nederland, den 21sten september. BATO.

Advertentiën.

Heden is te koop, doch voorspoedig van eenen Zoog. A. C. VAN ORHUISSEN, Echtgenoot van ANNEK, den 26sten September 1847. Algemeene Kennisgeving.

Op Maandag den 4den October eerstkomende, zal ten huize van den Kastelaar van de Grutpoort, te Doetinchem, de verstaar van den aldaar zittenden Notaris J. D. PASTEUR, de staale verkoop plaats hebben van:

Het TLENDRECHT, bekend onder den naam van den Zelfhemischen Zak en Bloedienend, bijgedrukt bij het omschreven, waarvan op den 20sten dezer de inzet heeft plaats gehad; zijnde alsteen de 81 perceelen te samen ingezet op f 3944.52.

De beide halve Massa's, ieder op f 1500.00. En de generale massa op f 334.00. Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Advokaat en Proceur Mr. J. VAN DIJK, te Zutphen, en bij gezegden Notaris.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 29 Sept. 1847 9 Pakk 4 Duim; gew. O. D. gev. 10 1/2. Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.